

Projectplan gedwongen kader jeugd

Datum: 20 mei 2020

Van: Projectgroep gedwongen kader jeugd

Voor: AO, MO & BO/ Pfo

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	Pagina 2
1. Inleiding & context	
1.1 Inleiding	Pagina 3
1.2 Kwalitatief project	Pagina 3
1.3 Context	Pagina 4
1.4 Het gedwongen kader jeugd	Pagina 4
2. Lijst met afkortingen	Pagina 4
3. Korte visie op het gedwongen kader jeugd	Pagina 5, 6
4. Projectorganisatie	
4.1 Inleiding	Pagina 6
4.2 Namen deelnemers en organisaties	Pagina 7
4.3 Betrekken van ouders en jongeren	Pagina 7
4.4 Onderzoek naar werkende elementen in de jeugdbeschermingsketen	Pagina 8
4.5 Begroting project	Pagina 8
5. Project 1: Vereenvoudigen en optimaliseren jeugdbeschermingsproces	
5.1 Inleiding	Pagina 9
5.2 Achtergrond	Pagina 9, 10
5.3 Doelstellingen	Pagina 10, 11
5.4 Deelonderwerpen	
5.4a <i>Als ketenpartners om elkaar te kennen en van elkaar te blijven leren, op basis van de inhoud die ons bindt</i>	Pagina 11
5.4b <i>Om helderheid te krijgen in de diverse processen en daarmee ook het maken van de diverse samenwerkingsafspraken</i>	Pagina 12
5.4c <i>Als er een overdrachtsmoment is</i>	Pagina 12, 13
5.4d <i>Om een plan te maken die door de gehele keten te wijzigen of aan te vullen is als er een overdrachtsmoment is</i>	Pagina 13, 14
5.4e <i>Om nadere afspraken te maken</i>	Pagina 15
6. Project 2: Werkgeverschap	
6.1 Inleiding	Pagina 15, 16
6.2 Opdrachtoomschrijving	Pagina 16
6.3 Planning	Pagina 16
Bijlage 1: Belangrijke uitkomsten interviews ouders	Pagina 17, 18

1. Inleiding en context

1.1 Inleiding

Het gedwongen kader jeugd is één van de transformatiethema's die valt onder het transformatiefonds van de jeugdhulpregio IJsselland. Op 17 december 2019 heeft de projectgroep gedwongen kader jeugd (GKJ) voor het eerst bij elkaar gezeten. Deze projectgroep is geformeerd naar aanleiding van de startbijeenkomst GKJ op 10 oktober 2019. Tijdens deze startbijeenkomst zijn ook de kaders en uitgangspunten genoemd t.a.v. het gedwongen kader jeugd.

Tijdens de eerste bijeenkomst van de projectgroep, heeft de projectgroep zichzelf een viertal opdrachten gegeven:

1. Het formuleren van een korte visie op het gedwongen kader jeugd, op basis van de uitgangspunten van 10 oktober 2019
2. Opstellen van een projectplan met daarin de onderwerpen en prioritering
3. Uitdragen en monitoren van het projectplan
4. Zorg dragen voor juiste implementatie van deelonderwerpen

Er zijn twee onderwerpen benoemd:

1. Vereenvoudigen en optimaliseren van het jeugdbeschermingsproces
2. Werkgeverschap

Het eerste onderwerp bestaat uit diverse deelonderwerpen onder de noemer 'Samen om tafel':

- a. Als ketenpartners om elkaar te kennen en van elkaar te blijven leren, op basis van de inhoud die ons bindt (leren en kennen).
- b. Om helderheid te krijgen in de diverse processen en daarmee ook het maken van de diverse samenwerkingsafspraken (uitwerken processen).
- c. Als er een overdrachtsmoment is (warme overdracht).
- d. Om een plan te maken die door de gehele keten te wijzigen of aan te vullen is als er een overdrachtsmoment is (één plan).
- e. Om nadere afspraken te maken.

Het tweede onderwerp (werkgeverschap) heeft een ander karakter. Er moeten afspraken gemaakt worden, te beginnen op landelijk niveau. Ook vanuit het verbeterplan JbOV is hiertoe een oproep gedaan aan het Rijk. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de caseloadnorm. Deze landelijke actie wachten we niet af, maar kijken ook regionaal, in samenwerking met Twente, wat al wel mogelijk is op deze schaal.

1.2 Kwalitatief project

Het project – en daarmee het projectplan – is van kwalitatieve aard. Dit betekent dat er met name wordt ingezet op het verstevigen van het fundament en de basis op orde, zowel in de samenwerking als in de daaruit volgende te maken afspraken. Zoals ook benoemd wordt onder punt 4.3, zijn de punten uit dit projectplan van groot belang voor de ouders en jongeren die te maken hebben (gehad) met de jeugdbeschermingsketen. Dat het een kwalitatief project is, betekent tegelijkertijd ook dat de focus niet ligt op het beheersen en reduceren van kosten (2^e bestuurlijke doelstelling transformatie). Er ligt wel degelijk een focus op de overige drie bestuurlijke doelstellingen, namelijk op het normaliseren van de jeugdhulp in de regio, administratieve lastenverlichting en het versterken van het vertrouwen in professionals (zowel onderling als tussen 'gebruikers' en professionals).

1.3 Context

Zoals beschreven in het rapport 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd' zijn de jeugdbescherming en -reclassering te beschouwen als de intensive care van de samenleving. De groep kinderen die in aanmerking komt met jeugdbescherming en -reclassering is relatief klein, zo'n 1% van alle kinderen.

Voor een goede projectbeheersing is een onderbouwing door middel van data een voorwaarde. Het is bijvoorbeeld nodig om te weten of onze regio afwijkt van het landelijk gemiddelde van 1% van de kinderen in het gedwongen kader. Op dit moment wordt samen met de netwerkpartners en de nieuwe data-analist van het RSJ IJsselland gewerkt aan het ophalen van de benodigde data, bijvoorbeeld vanuit RIJM. Deze informatie zal later aan het projectplan worden toegevoegd.

1.4 Het gedwongen kader jeugd

Het gedwongen kader jeugd omvat eigenlijk alles wat te maken heeft met jeugdbeschermingsmaatregelen: van het hebben van ernstige zorgen over de veiligheid van een kind tot en met het beëindigen van de jeugdbeschermingsmaatregel. Jeugdbeschermingsmaatregelen zijn niet vrijwillig, maar worden opgelegd door de kinderrechter, op verzoek van en na onderzoek door de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK). Een jeugdbeschermingsmaatregel wordt uitgevoerd door een gecertificeerde instelling (GI). Het betreft dus geen vrijwillige, maar gedwongen bemoeienis in het gezin. Eén van de jeugdbeschermingsmaatregelen is een ondertoezichtstelling (OTS).

De partijen in het gedwongen kader (gemeente, RvdK, GI en kinderrechters, maar ook Veilig Thuis) blijken in de praktijk regelmatig volgtijdelijk te werken. Er wordt dan ook vaak gesproken over ketensamenwerking. We willen meer uitgaan van een netwerksamenwerking in de keten en daarmee ook meer overlappend en parallel werken. We zijn immers gelijktijdig op hetzelfde speelveld.

2. Lijst met afkortingen

In het projectplan worden een aantal afkortingen gebruikt. Deze worden hieronder weergegeven.

GI	Gecertificeerde Instelling. In onze regio zijn dit JbOV, WSG en LJ&R
GKJ	Gedwongen kader jeugd
Jb	Jeugdbescherming
JbOV	Jeugdbescherming Overijssel
KIR	Kinderrechter
LJ&R	Leger des Heils Jeugdbescherming en Jeugdreclassering
OTS	Ondertoezichtstelling
RvdK	Raad voor de Kinderbescherming
VT	Veilig Thuis IJsselland
VTO	Verzoek Tot Onderzoek
WSG	William Schrikkergroep

3. Korte visie op het gedwongen kader jeugd

Binnen het gedwongen kader gaat het over normale kinderen die leven in abnormale situaties. Hiermee bedoelen wij dat de inzet in het gedwongen kader vaak niet primair aan het kind ligt, maar aan de situatie waarin het kind zich bevindt. Dit maakt dat we nog meer moeten investeren in het vinden, aanboren en versterken van de eigen kracht van gezinnen en hun netwerk, zodat een kind zo veel als mogelijk in de eigen omgeving en thuissituatie veilig op kan groeien. We kijken niet alleen naar het probleem, maar ook naar de oorzaak, zodat we kunnen werken aan het verminderen of zelfs wegnemen van de oorzaak.

Het gezin en diens netwerk zijn de mensen die het verschil kunnen maken. Niet de professionals. Dit maakt dat de professionals facilitator zijn voor het gezin en omgeving. We laten het kind, gezin en netwerk deskundig zijn voor zover de veiligheid van het kind dit toelaat. De professional is daarbij onzichtbaar aanwezig als het kan, maar zichtbaar aanwezig als het moet vanwege de veiligheid.

Als de veiligheid van een kind wordt betwijfeld, is het aan de professioneel betrokkenen bij het gezin om de veiligheid voorop te stellen. Wie professionele betrokkenen bij het gezin zijn, verschilt per situatie. Dit kan zowel de school of het kinderdagverblijf zijn, maar ook een jeugdhulpaanbieder, een medewerker van de gemeentelijke toegang, de gecertificeerde instelling, etc. Aan hen is het om overlappend en parallel aan elkaar te werken, in plaats van na of zelfs langs elkaar. Dit met het doel om de eigen kracht van het gezin en netwerk te stimuleren en het evenwicht te herstellen. Hierbij is het belangrijk dat we uitgaan van mogelijkheden in plaats van problemen, waarbij goed ook goed genoeg mag zijn.

We vinden het daarom belangrijk dat het kind (mits daartoe in staat), gezin en het netwerk áltijd aanwezig zijn bij belangrijke bespreekmomenten. Deze belangrijke bespreekmomenten kunnen in of in aanloop naar het gedwongen kader jeugd op verschillende momenten plaatsvinden. Dat is in ieder geval als:

1. Het nodig is om een veiligheidsplan op te stellen
2. Er wordt gestart met het uitvoeren van een maatregel, óf wordt besloten dat een maatregel niet nodig is (nadat wel een verzoek tot onderzoek is ingediend)
3. De maatregel wordt afgesloten

Kansen, doelen en afspraken worden vastgelegd op zo'n manier dat het voor het kind, gezin en dienst netwerk ook duidelijk is wat wordt bedoeld en wie zij waarvoor kunnen benaderen. Dit plan is van het kind en gezin waar het om gaat en gaat daarom ook mee in het gehele traject. Het plan biedt de basis en is de leidraad en het naslagwerk van alle betrokkenen bij het kind en gezin. Belangrijke randvoorwaarde hiervoor is dat ouders toestemming geven voor het delen van het plan.

Om doelen te kunnen bereiken is het belangrijk dat realistische doelen gesteld worden, vanuit het perspectief van wat maximaal haalbaar is voor een gezin, maar ook naar wat 'normaal' is voor dit gezin. We moeten daarvoor kijken naar de unieke gezinskenmerken en niet vanuit onze eigen bril met normen en waarden. Dit uiteraard wel vanuit de leidende kaders rondom de veiligheid van het kind!

Eventuele jeugdhulp wordt tijdig, passend en tijdelijk ingezet. Zij vliegen in en uit en doen wat nodig is en met oog voor de mogelijkheden in het lokale voorliggende veld. Als er voldoende bereidheid, vermogen en vertrouwen aanwezig is, wachten we niet met het afsluiten van een maatregel totdat de maatregel is afgelopen, maar hebben we ook oog voor het eventueel tussentijds succesvol afsluiten.

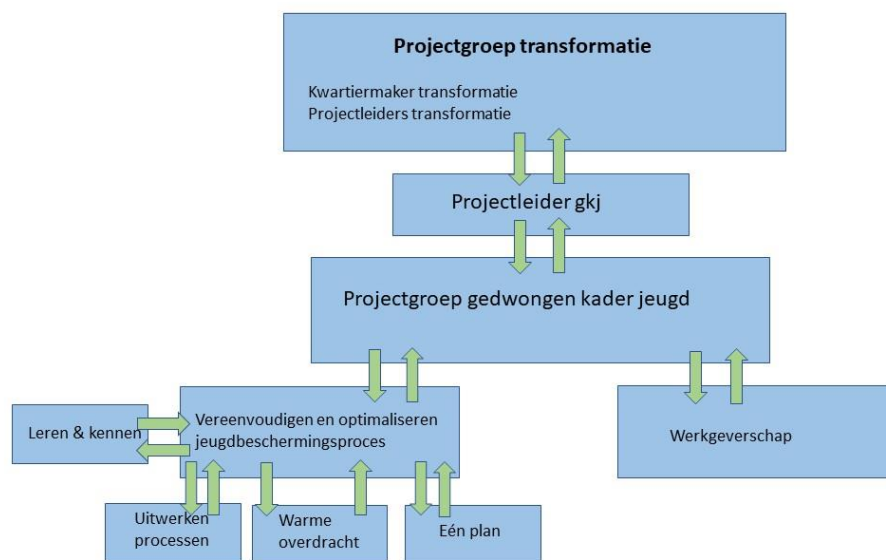
Van de Raad voor de Kinderbescherming, gecertificeerde instellingen, Veilig Thuis, jeugdhulpaanbieders en gemeenten vraagt dit alles om in samenhang met elkaar te werken en niet gesegmenteerd. Uitgangspunt is samenwerken vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid (gezonde afhankelijkheid), op basis van gelijkwaardigheid, respect en vertrouwen, iedereen vanuit de eigen rol en verantwoordelijkheden en tevens rekening houdend met de belangen van een ander.

4. Projectorganisatie

4.1 Inleiding

De projectgroep is na de startbijeenkomst van 10 oktober 2019 geformeerd.

In onderstaande afbeelding is inzichtelijk gemaakt hoe de projectorganisatie van het gehele project eruit ziet.

De projectgroep transformatie bestaat uit de kwartiermaker transformatie en de diverse projectleiders op de verschillende transformatiethema's (doorontwikkeling inkoop, verbinding jeugdhulp – onderwijs, ambulantisering en gedwongen kader jeugd). Zij worden ondersteund door het secretariaat van de transformatie.

De projectleider gedwongen kader jeugd zorgt voor de verbinding tussen de projectgroep gedwongen kader jeugd en de projectgroep transformatie.

4.2 Namen deelnemers en organisaties

In de projectgroep gedwongen kader jeugd nemen deel:

Liesbeth Gilhuis	Teammanager Jeugdbescherming Overijssel (ook namens WSS & LJ&R)
Robert Vonk	Gebiedsmanager Raad voor de Kinderbescherming
Geert Nitrau	Raadsonderzoeker RvdK + onderzoeker werkende elementen in jv
Cobie Oosterhuis	Procesregisseur Veilig Thuis IJsselland
Roelie Buter	Beleidsadviseur gemeente Kampen
Titia Wijbenga	Veiligheidsconsulent gemeente Staphorst
Karin Otten	Teammanager sociaal wijkteam Zwolle
Karin Wierenga	Beleidsadviseur gemeente Zwolle
Lidi Kievit	Kwartiermaker transformatie regio IJsselland
Sanneke Ligthart	Secretariaat transformatie regio IJsselland
Maaïke Varwijk	Projectleider gedwongen kader jeugd

4.3 Betrekken van ouders & jongeren

De projectgroep vindt het van groot belang om ouders & jongeren, die te maken hebben (gehad) met de jeugdbeschermingsmaatregelen, vanuit hun persoonlijke ervaringen te betrekken bij dit projectplan. Met name bij de uitvoering hiervan.

In de totstandkoming van dit projectplan, is gesproken met een zestal ouders.

Hieronder staat kort weergegeven wat door deze ouders is aangedragen. In bijlage 1 treft u een verdere uitwerking aan.

- Betrek ouders en jongeren bij het proces en neem de tijd om goed te kijken wat er speelt. Inspraak en meedenken is belangrijk, ze willen daadwerkelijk worden gehoord en serieus worden genomen.
- Neem de tijd om goed te onderzoeken wat er aan de hand is. Zorg voor hoor en wederhoor en onderbouw met feiten. Samenhang in de hulp is van groot belang.
- Werk zoveel als mogelijk met vaste gezichten. Steeds opnieuw je verhaal vertellen is frustrerend en er moet steeds een vertrouwensband worden opgebouwd.
- Zorg voor warme overdrachten, dit ontbreekt heel vaak. Dit met ouders en jongeren aan tafel. Volgende hulpverlener introduceren. Fijn om met alle betrokkenen regelmatig om tafel te zitten, scheelt veel tijd en energie.
- Informeer ouders en jongeren goed over wat zij kunnen verwachten. Doe dit op een rustig moment en op verschillende manieren.
- Het is fijn dat er wordt aangeboden dat er een vertrouwenspersoon voor ouders en jongeren aanwezig mag zijn bij belangrijke gesprekken.
- Werk met één plan, dat is een goed plan. Plan moet aangepast worden als de situatie is veranderd. Steeds weer problemen van vroeger lezen demotiveert. Spreek ook de taal van de mensen.

Alle gesproken ouders vinden de punten als genoemd in het projectplan belangrijke punten. Ook hebben zij allen aangegeven mee te willen blijven denken over het concretiseren van deze punten vanuit het ouderperspectief.

Om ook het jongerenperspectief mee te nemen in de uitvoering van de punten, is contact gelegd met de jongerenraad van Trias. Een aantal van deze jongeren hebben ook te maken (gehad) met het gedwongen kader. Er moet nog afstemming plaatsvinden over de wijze van betrokkenheid vanuit de jongeren.

4.4 Onderzoek naar werkende elementen in de jeugdbeschermingsketen

Eén van de deelnemers van de projectgroep doet, in het kader van zijn vervolgstudie, onderzoek naar de werkzame elementen in de samenwerking binnen de jeugdbeschermingsketen. Doel van dit onderzoek is om een innovatie/ verbetering aan te brengen in de beroepspraktijk, gebruikmakend van de gevonden werkende elementen.

Van september 2019 tot juni 2020 is het onderzoek gericht op:

- Literatuuronderzoek naar de keten
- Interviews met organisaties uit de keten in IJsselland
- Interviews met cliënten over hun beleving
- Interviews met de zes landelijke pilots en twee alternatieve werkwijzen

Dit om van daaruit te komen tot de werkende elementen en een schets hoe de situatie momenteel in IJsselland is. Van daaruit wordt in het onderzoek gekomen tot ontwerpcriteria waarmee rekening moet worden gehouden bij het komen tot een innovatie/ verbetering. In het kader van zijn onderzoek worden er ook drie scenario's geschetst hoe de gewenste situatie bereikt kan gaan worden. Oplevering hiervan staat gepland in juli 2020.

Het uitwerken, vormgeven en implementeren hiervan (in het kader van het onderzoek), vindt plaats na de zomer 2020. In gezamenlijkheid met de projectgroep gedwongen kader, wordt bekeken in hoeverre dit aansluiting vindt op de uitwerking van de onderdelen uit dit projectplan.

De uitkomsten van het onderzoek worden steeds betrokken bij dit projectplan.

4.5 Begroting project

De kosten van het project bestaan uit twee delen:

1. Kosten projectleider
In de begroting van het Plan van Aanpak Transformatie staat een bedrag van € 69.920 begroot voor het jaar 2020. In het project staat genoemd dat inzet ook in 2021 nodig is. Wat deze inzet precies omhelst is nog niet bekend.
2. Kosten werksessies
In de begroting van het Plan van Aanpak Transformatie staat een bedrag van € 14.250 begroot voor het jaar 2020. Afhankelijk van de ontwikkelingen rondom corona is het de vraag of deze kosten geheel in 2020 gemaakt gaan worden. Dit omdat het voor de werksessies van belang is dat iedere netwerkpartner hierbij aanwezig is.

5. Project 1: Vereenvoudigen en optimaliseren jeugdbeschermingsproces

5.1 Inleiding

Dit hoofdstuk gaat over het project van het vereenvoudigen en optimaliseren van het jeugdbeschermingsproces en ziet vooral toe op het verstevigen en verankeren van het fundament van de samenwerking binnen het gedwongen kader jeugd. Eerst de basis op orde.

5.2 Achtergrond

Samenwerkingsafspraken

De afgelopen jaren zijn er diverse samenwerkingsafspraken gemaakt. Zo zijn er afspraken tussen gemeenten en Veilig Thuis IJsselland, de RvdK en de GI's. Een aantal afspraken zijn sterk verouderd, bijvoorbeeld de afspraken met de RvdK uit 2014. Andere afspraken zijn nog niet concreet ingevuld, zoals de afspraken uit de subsidieverordening met de GI's.

En als er dan afspraken zijn gemaakt, wil de theoretische werkelijkheid wel eens afwijken van de praktische werkelijkheid. De afspraken worden in de uitvoering niet altijd nagekomen of blijken moeilijk inpasbaar. Denk hierbij bijv. aan de afspraak dat de GI de specialistische hulp afstemt met de lokale toegang, of dat de lokale toegang de bepaling jeugdhulp niet achteraf ter discussie stelt.

Rapport 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd'

Op 8 november 2019 is het rapport 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd' gepubliceerd¹. Dit rapport gaat o.a. over kinderen met een kindbeschermingsmaatregel. In het BO/ Pfo van 11 december 2019 is de inhoud van dit rapport gepresenteerd en toegelicht.

In het rapport staat o.a. dat:

- Overeenstemming tussen GI en gemeente over benodigde hulp vaak uitblijft.
- Verwijzingen of indicaties van jeugdbeschermers niet ter discussie moeten worden gesteld
- Onderzocht moet worden wat de mogelijkheden zijn om in samenwerking te komen tot een besluit over passende hulp.
- Het vertrouwen van cliënten in de jeugdbescherming laag is door bijv. personeelwisselingen, ontbreken voorspelbaarheid van de hulpverlening, het vaak moeten vertellen van hetzelfde verhaal aan verschillende personen, wachttijden in het proces en het overnemen van gegevens die al achterhaald zijn.

Foto GI/ verbeterplan JbOV

Naar aanleiding van voornoemd rapport, zijn er foto's gemaakt van iedere GI. Verantwoordelijke hiervoor was de accounthoudende regio. In het geval van JbOV is dit Twente. De andere twee GI's waar wij in IJsselland mee werken (WSG en LJ&R) zijn landelijk werkende GI's. In het BO/ Pfo van 11 december 2019 is het proces rondom de foto van JbOV toegelicht. In samenwerking met JbOV en de regio Twente is er een verbeterplan gemaakt. In dit verbeterplan worden een aantal knelpunten benoemd die we opnemen in het projectplan, namelijk:

- Personeel (arbeidsmarkt is te krap. Landelijk punt)
- Caseload (bestaat uit diverse onderdelen, wordt later op ingegaan)
- Doorverwijzing (veel tijd kwijt aan zoeken geschikte plek)

¹ <https://www.igi.nl/documenten/rapporten/2019/11/08/kwetsbare-kinderen-onvoldoende-beschermd>.

Onduidelijk proces voor kinderen, ouders en netwerk

Vaak is het voor kinderen, hun ouders en hun netwerk onduidelijk wat er allemaal op hen af komt als het gedwongen kader erbij komt kijken. Waar wij als partijen een stukje van het proces in het gedwongen kader oppakken, is het voor het kind, gezin en hun netwerk één geheel in hun leven. We willen transparant zijn in onze werkwijze en duidelijkheid creëren voor de gezinnen waarbij het gedwongen kader erbij komt kijken.

Onduidelijkheid m.b.t. regie, verantwoordelijkheid, etc. in de keten voor professionals

In de praktijk blijkt dat er niet altijd duidelijkheid bestaat over bijvoorbeeld wie wat op welk moment doet en wie op welk moment de regie en verantwoordelijkheid heeft en waarover. Maar ook om dubbelingen in het werk (zoveel als mogelijk) te voorkomen. Belangrijk element hierbij is dat men elkaar beter leert kennen, maar ook om met en van elkaar te leren.

5.3 Doelstellingen

Samenwerkingsafspraken

- Zijn up-to-date en AVG proof
- Zijn zo concreet en eenduidig mogelijk geformuleerd
- Zijn inzichtelijk, overdraagbaar en uniform
- Zijn ontdubbeld
- Zijn opgebouwd vanuit het perspectief van het kind, gezin en netwerk én de uitvoering
- Dragen bij aan het slagvaardig en efficiënt kunnen werken, zodat ook in de uitvoering de meerwaarde wordt gezien en gezien blijft worden
- Worden geïmplementeerd, begeleid, aangestuurd, gemonitord en waar nodig bijgesteld

Rapport 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd'

- Herstellen en versterken vertrouwen van cliënten in de jeugdbescherming
- Verbeterde samenwerking, versterken vertrouwen professionals
- Helder proces + afspraken waarin alle partijen hun rol hebben
- Met expliciete aandacht voor de momenten waarop hulp ingezet moet worden

Foto GI/ verbeterplan JboV

- Afspraken maken met GI's over inzet overbruggingszorg
- Afspraken maken met GI's over begeleide omgangsregelingen c.q. het brengen naar omgang

Onduidelijk proces voor kinderen, ouders en netwerk

- Duidelijkheid en transparantie over het proces van het gedwongen kader jeugd
- Kinderen, ouders en hun netwerk weten wat het gedwongen kader inhoudt en wie hun contactpersoon is

Onduidelijkheid m.b.t. regie, verantwoordelijkheid, etc. in de keten voor professionals

- Soepelere samenwerking tussen verschillende ketenpartners
- Helder proces + afspraken waarin alle partijen hun rol hebben
- Deelprocessen en samenwerkingsafspraken worden nader uitgewerkt
- Waarderen van elkaars deskundigheid
- Spreken vanuit dezelfde taal, waar mogelijk met één methodiek
- Duidelijkheid voor kinderen, ouders en netwerk wat het betekent als het gedwongen kader erbij komt

- Helder proces + samenwerkingsafspraken waarin alle partijen hun rol hebben
- Deelprocessen nader uitgewerkt en ontdudd
- Verbeterde samenwerking, versterken vertrouwen professionals
- Vermindering aantal 'oneigenlijke' VTO's, 'nee' van de RvdK op onderzoek of maatregel nodig²

5.4 Deelonderwerpen

Om bovenstaande doelstellingen te kunnen bereiken, zijn er diverse deelonderwerpen geformuleerd onder de noemer 'We gaan samen om tafel':

- a. Als ketenpartners om elkaar te kennen en van elkaar te blijven leren, op basis van de inhoud die ons bindt (leren en kennen).
- b. Om helderheid te krijgen in de diverse processen en daarmee ook het maken van de diverse samenwerkingsafspraken (uitwerken processen).
- c. Als er een overdrachtsmoment is (warme overdracht).
- d. Om een plan te maken die door de gehele keten te wijzigen of aan te vullen is als er een overdrachtsmoment is (één plan).
- e. Om nadere afspraken te maken .

5.4a We gaan om tafel als ketenpartners om elkaar te leren kennen en van elkaar te blijven leren, op basis van de inhoud die ons bindt

Een veel gehoorde wens binnen het gedwongen kader is dat men elkaar beter leert kennen, maar ook om met en van elkaar te leren. Bijvoorbeeld om gezamenlijk op te trekken in casussen, etc. Dit wordt niet overal op structurele wijze gefaciliteerd.

Wat gaan we doen?	We gaan goede voorbeelden verzamelen. Er zijn gemeenten die al voortvarend op dit onderdeel aan de slag zijn gegaan. De goede voorbeelden worden in de projectgroep verzameld, waarna vanuit de projectgroep geadviseerd kan worden welke goede voorbeelden opgepakt kunnen worden en op welk niveau, lokaal of regionaal.
Wanneer?	Uiterlijk Q3 2020 verzamelen goede voorbeelden. Uiterlijk Q4 2020 verspreiden goede voorbeelden, incl. wat hiervoor nodig is en op welke schaal.
Kosten?	De uitwerking vindt plaats in de uren die de organisaties zelf beschikbaar stellen. Hiervoor is geen extra beroep nodig op de middelen uit het transformatiefonds.
Uitgangspunten?	→ Soepelere samenwerking tussen verschillende ketenpartners → Elkaar kennen, snappen en weten wat je over en weer kunt verwachten
Risico's?	→ N.v.t.

² Door de RvdK wordt niet bijgehouden hoeveel VTO's wel of niet leiden tot een onderzoek. Wel wordt vanuit de praktijk aangegeven dat het met enige regelmaat voorkomt dat een VTO niet leidt tot een onderzoek. Soms komt dit omdat ouders in tussentijd toch bereid zijn om mee te werken aan vrijwillige hulpverlening. Een deel komt ook doordat de casus (nog) niet in aanmerking komt voor een kinderbeschermingsmaatregel. Met dit laatste worden de 'oneigenlijke' VTO's bedoeld.

5.4b We gaan om tafel om helderheid te krijgen in de diverse processen

Op het moment dat de processen helder en inzichtelijk zijn, is het ook mogelijk om te kunnen zien waar verbetermogelijkheden en kansen liggen. Er is op 28 januari 2020 al gestart met het uitwerken van het proces bij een OTS. Ook de afspraken die we met elkaar maken (4.4b) leggen we waar wenselijk vast in procesplaten.

Wat gaan we doen?	Inzicht krijgen in de diverse processen en onze afspraken vertalen naar procesplaten.
Wanneer?	Is afhankelijk van de snelheid van 5.4c.
Kosten?	De uitwerking vindt plaats in de uren die de organisaties zelf beschikbaar stellen. Hiervoor is geen extra beroep nodig op de middelen uit het transformatiefonds.
Uitgangspunten?	<ul style="list-style-type: none"> → Het inzichtelijk, overdraagbaar en uniform maken van de verschillende afspraken → Deze afspraken heel concreet in beeld weergeven → Naast de overdrachtmomenten uit 5.4c wordt ook uitgewerkt: <ul style="list-style-type: none"> * Het moment waarop de GI van oordeel is dat specialistische jeugdhulp nodig is en hoe de afstemming met de gemeente er dan uit moet zien.
Risico's?	<ul style="list-style-type: none"> → N.v.t. <p>Kans: Het is zeer goed voorspelbaar dat hieruit ook voort kan vloeien dat de communicatie richting de ouders en jongeren kan worden verbeterd.</p>

5.4c We gaan om tafel als er een overdrachtmoment is

We willen niet na of zelfs langs elkaar werken, maar juist overlappend en parallel aan elkaar. Bij een overdrachtmoment gaan we met elkaar om tafel. Met elkaar als organisaties, maar ook met het kind, ouders en netwerk. De overdracht vindt dus 'warm' plaats.

We willen ook zo min mogelijk administratieve last. Daarom willen we regionaal hetzelfde afspreken qua werkwijze. Waar mogelijk zoeken we aansluiting bij hetgeen in Twente is afgesproken.

Over deze overdrachtmomenten is al e.e.a. afgesproken, maar wordt niet altijd nagekomen. Dit lijkt samen te hangen met o.a. werkdruk. De afspraken die we maken, moeten dus bijdragen aan het slagvaardiger en efficiënter samenwerken. En dat deze meerwaarde wordt gezien en gezien blijft worden!

Wat gaan we doen?	Met betrokken partijen in de keten gaan we aan de slag met het uitwerken van de overdrachtmomenten waarbij we met elkaar om tafel gaan. Hierbij gaan we ook in op de bevoegdheden, rollen, taken en verantwoordelijkheden op die momenten. Deze afspraken worden ook vastgelegd in procesplaten en samenwerkingsafspraken.
Wanneer?	Voor zomer 2021 in zijn geheel geïmplementeerd. Tussendoor zullen diverse onderwerpen al wel uitgewerkt kunnen worden.
Kosten?	De uitwerking vindt plaats in de uren die de organisaties zelf beschikbaar stellen. Hiervoor is geen extra beroep nodig op de middelen uit het transformatiefonds. Wanneer over wordt gegaan op uitwerking, zullen hiervoor wel diverse bijeenkomsten voor georganiseerd worden. Ditzelfde geldt t.a.v. de afronding en implementatie. Hier is al rekening mee gehouden in de

	begroting van het transformatiefonds.
Uitgangspunten?	<ul style="list-style-type: none"> → Ervaringsdeskundigen worden betrokken. → Helderheid in rollen, taken en verantwoordelijkheden. → Afspraken zijn helder, efficiënt en overdraagbaar. → We werken met dezelfde systematiek. → We gaan met elkaar om tafel bij: <ul style="list-style-type: none"> * Zorgen om kind (wegen wel of geen VTO) * Geen onderzoek RvdK³/ geen maatregel verzocht door RvdK/ geen maatregel uitgesproken door KIR * Start uitvoeren maatregel door GI * Einde maatregel (waaronder niet verlengen, actief stoppen en 18+) * Overdracht van Veilig Thuis naar gemeente
Risico's?	<p>→ Iedere gemeente heeft een eigen werkwijze. Gemerkt wordt dat men hier veelal aan vast wil blijven houden. Indien lokaal (veel) van de gemaakte afspraken wordt afgeweken, betekent dit een extra last voor de betrokken organisaties (GI's, RvdK, VT).</p> <p>Daarom is het des te belangrijker om iedere gemeente goed te betrekken bij de uitvoering van het onderdeel.</p>

5.4d We gaan om tafel om een plan te maken die door de gehele keten te wijzigen of aan te vullen is als er een overdrachtsmoment is

De gemeenten in de regio IJsselland werken in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling vanuit een visie op gefaseerde ketenzorg: 'Eerst samenwerken voor veiligheid, dan samenwerken voor risico gestuurde zorg'. De eerste fase die in deze aanpak wordt onderscheiden, is het werken aan de directe veiligheid met een veiligheidsplan. Onder regie van het regionale Ambtelijk Overleg huiselijk geweld en kindermishandeling zijn diverse partijen (waaronder Veilig Thuis en Lokale teams) getraind in het werken met deze visie en is vanuit deze visie is een format ontwikkeld voor een veiligheidsplan. Echter, de ervaringen van de uitvoerende professionals is dat nog niet iedereen werkt met dit plan en dat dit nog geen praktisch werkbaar document is. Op korte termijn vindt een evaluatie plaats van het gebruik van dit veiligheidsplan. Deze voorgenomen evaluatie is echter smal. De wens van deze projectgroep is om deze evaluatie te verbreden (zie hieronder).

Vanuit het AO huiselijk geweld en kindermishandeling/ centrumgemeente Zwolle wordt deze verbreding opgepakt. Indien nodig met inzet van middelen vanuit de projectenpool Geweld Hoort Nergens Thuis. Het aspect scholing zal hierin naar verwachting ook een rol krijgen. Deze projectgroep blijft nauw betrokken bij de uitvoering en levert input voor de doorontwikkeling van het veiligheidsplan, zodat het veiligheidsplan goed werkbaar is voor ouders en kinderen en alle professionele partijen in 'de keten'.

Indien de aanvraag niet wordt gehonoreerd, zal de regie bij deze projectgroep komen te liggen.

³ Wanneer we daadwerkelijk met elkaar om tafel gaan bij zorgen om een kind (wegen wel of geen VTO) vervalt het met elkaar om tafel gaan als er geen onderzoek wordt gedaan door de RvdK. Dit zou immers dan al moeten blijken uit het moment dat men met elkaar om tafel zit. Voor de volledigheid wordt 'Geen onderzoek RvdK' hier nog wel genoemd.

Eén van de uitgangspunten van de decentralisaties is het uitgangspunt één gezin, één plan, één regisseur. In de praktijk wordt ervaren dat hierin nog verbeterlagen te maken zijn.

Partijen willen ernaar streven om zoveel als mogelijk te kunnen werken met één plan. Een plan dat met het kind, gezin en netwerk meegaat in het gehele traject. De uitdaging zit hem in de ondeelbaarheid van het geheel voor ouders en de systemische wereld van de organisaties.

In onze regio is ervoor gekozen om te werken met het veiligheidsplan gebaseerd op het gedachtegoed van *'Eerst samenwerken voor veiligheid, dan samenwerken voor risico gestuurde zorg'*. Echter, de ervaringen van de uitvoerende professionals is dat nog niet iedereen werkt met dit plan en dat dit nog geen praktisch werkbaar document is.

Wat gaan we doen?	Met betrokken partijen wordt gekeken in hoeverre het mogelijk is om uit te gaan van één plan die met het kind, ouders en netwerk mee gaat door de keten.
Wanneer?	Afhankelijk uitkomst projectenpool huiselijk geweld en kindermishandeling.
Kosten?	Nader te bepalen.
Uitgangspunten?	<ul style="list-style-type: none"> → Het plan moet praktisch werkbaar zijn. → Kinderen, ouders en netwerk moeten het plan begrijpen. → Kinderen, ouders en netwerk hoeven niet steeds opnieuw hun verhaal te vertellen. → Ervaringsdeskundigen worden betrokken. → Door te werken met één plan, waar zo mogelijk onderdelen aan toegevoegd kunnen worden, werken we efficiënter en effectiever met elkaar samen. → We spreken dezelfde taal. → We werken met dezelfde systematiek. → Alle partijen in de keten committeren zich aan het gebruik van dit veiligheidsplan.
Risico's?	<ul style="list-style-type: none"> → Grote tijdsinvestering van alle partijen als het gaat om het leren spreken van dezelfde taal. → Implementatie dezelfde systematiek kan omvangrijker zijn dan vooraf ingeschat.

5.4e We gaan om tafel om nadere afspraken te maken

In het verbeterplan JbOV staan nog een aantal acties genoemd die opgepakt moeten worden. Deze worden genoemd onder in het eerste schema.

Wat gaan we doen?	→ Afspraken maken met GI's over inzet overbruggingszorg → Afspraken maken met GI's over begeleide omgangsregelingen c.q. het brengen naar omgang Dit pakken we op in gezamenlijkheid met de regio Twente.
Wanneer?	Streven uiterlijk Q3 afspraken gereed.
Kosten?	Geen directe kosten, anders dan opgenomen in plan van aanpak transformatie. Uitwerking kan wel gevolgen hebben voor de lokale toegangen.
Risico's?	N.v.t.

Wat gaan we doen?	→ Afspraken vervatten in hernieuwde samenwerkingsafspraken
Wanneer?	Deze worden aan het einde van het project opgesteld, als alle punten zijn afgerond of zoveel eerder als dit mogelijk is.
Kosten?	Geen directe kosten, anders dan opgenomen in plan van aanpak transformatie.
Risico's?	N.v.t.

6. Project 2: Werkgeverschap

6.1 Inleiding

Tijdens de startbijeenkomst 10 oktober 2019 kwam al naar voren dat het verloop onder medewerkers die werkzaam zijn binnen het gedwongen kader relatief groot is en dat zij in toenemende mate te maken krijgen met bijvoorbeeld agressie. Ook werd benoemd dat we aan het vissen zijn in dezelfde vijver. Het rapport 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd' benadrukt de uitkomst van 10 oktober 2019 zeer zeker. In dit rapport komt o.a. naar voren dat jeugdbeschermers en -reclasserders een verantwoordelijke en moeilijke taak hebben. Dit geldt uiteraard ook voor de andere medewerkers in deze keten, dus ook voor de mensen uit de gemeentelijke toegangsteams, RvdK en Veilig Thuis. Net zoals de inspecties, hebben de gemeenten in de jeugdhulpregio IJsselland waardering voor alle professionals die zich inzetten voor de bescherming van de meest kwetsbare kinderen.

Het rapport geeft ook aan dat voor voldoende, deskundige en ervaren professionals in de jeugdbescherming waardering nodig is, zowel maatschappelijk als financieel. Zij hebben professionele ruimte nodig om hun werk te kunnen doen en mandaat en vertrouwen van opdrachtgevers en de samenleving. Het belangrijkste voor een succesvolle uitvoering van de jeugdbescherming is misschien wel de tijd om een relatie met het kind en gezin op te bouwen.

Met name GI's zouden hun wettelijke opdracht onvoldoende kunnen uitvoeren, aldus het rapport. Factoren die hierin een rol spelen zijn de zwaarte van de doelgroep, personeelstekorten, verloop en verzuim, onvoldoende direct inzetbare, passende hulp en onvoldoende financiële zekerheid.

GI's hebben in april 2019 gezamenlijk werkafspraken gemaakt over hoe om te gaan met gezinnen waaraan geen vaste jeugdbeschermer of jeugdreclasserder kan worden gekoppeld als gevolg van problemen op arbeidsmarkt.

Een reden om te vertrekken is dat waardering van het werk (zowel financieel als maatschappelijk) niet in verhouding staat tot zwaarte en complexiteit van het werk. Vertrekkende professionals kiezen voor 9 tot 5 banen, met minder verantwoordelijkheid en zwaarte waarvoor net zoveel of zelfs beter wordt betaald (rapport pagina 18).

In het rapport⁴ wordt genoemd:

Gemiddelde uitstroom personeel:	20%
Structureel personeelstekort:	20%.
Ziekteverzuim:	7%.

6.2 Opdrachtomschrijving

Er moeten afspraken gemaakt worden, om te beginnen op landelijk niveau. Ook vanuit het verbeterplan JbOV is hiertoe een oproep gedaan aan het Rijk. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de caseloadnorm. Zoals benoemd in het verbeterplan JbOV, zullen we de landelijke acties afwachten rondom dit punt.

We wachten niet alleen op het initiatief van het Rijk, maar kijken ook regionaal, in samenwerking met Twente, wat al wel mogelijk is op deze schaal.

6.3 Planning

Vooralsnog niet van toepassing.

⁴ Pagina 18 van het rapport 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd'.

Bijlage 1: Belangrijkste uitkomsten interviews ouders

1. Betrek ouders en kinderen bij het proces en neem de tijd om goed te kijken wat er speelt. Door inspraak en meedenken en daadwerkelijk gehoord worden neemt het vertrouwen toe dat ze serieus genomen worden.

“Ouders en kinderen willen gelijkwaardig behandeld worden, gezien en gehoord worden, mee kunnen beslissen, zich autonoom blijven voelen en willen dat er feitenonderzoek plaatsvindt.”

2. Onderzoek goed wat er aan de hand is. Neem hier de tijd voor en betrek de omgeving om een goed beeld te krijgen. Zorg voor hoor en wederhoor en onderbouw met feiten. Werk bij voorkeur systemisch, want alles heeft met elkaar te maken. Voor ouders en kinderen is het één en ondeelbaar, dus samenhang in de hulp is van groot belang.

“Het is heftig, want het gaat om je kinderen. Dus luister goed.”

3. Werk zoveel als mogelijk met vaste gezichten. Steeds weer opnieuw je verhaal vertellen is frustrerend voor ouders en kinderen. Ook moet je steeds weer opnieuw een vertrouwensband opbouwen. Positieve voorbeelden zijn bijvoorbeeld langdurig betrokken jeugdbeschermers.

“Pas als je iemand langer kent, weet je wat je aan die persoon hebt. En als er dan een ander in beeld komt, zorg dan voor een goede overdracht. Dit zorgt ervoor dat je als ouder niet het gevoel hebt je steeds weer te moeten bewijzen.”

4. Zorg voor warme overdrachten, dit ontbreekt heel vaak. Doe dit bij voorkeur met ouders en kinderen aan tafel. Het is fijn als de vorige hulpverlener de volgende introduceert. Sowieso is het fijn om met alle betrokkenen regelmatig om tafel te zitten en alle hulp goed op elkaar af te stemmen, want dit scheelt veel tijd en energie voor ouders en kinderen, die anders iedereen afzonderlijk moeten informeren.

“Waar overdrachten nodig zijn, is het belangrijk om zorg te dragen voor een goede overdracht en een duidelijk afscheid.”

5. Informeer ouders en kinderen goed wat ze kunnen verwachten. Doe dit op een rustig moment en op verschillende manieren. Eenmaal benoemen of een folder is onvoldoende. Het stelsel is al ingewikkeld, zeker voor mensen die er voor het eerst mee te maken krijgen. Ze weten lang niet altijd wie waarvan is, ook als het in een gesprek wel benoemd is.

“Informeer op een rustig moment wie je bent, wat je doet en welke routes er in de toekomst mogelijk zijn. Door dit op tijd en op een goed moment aan te geven, zal informatie beter landen en beklijven. Alleen tijdens een gesprek benoemen blijkt onvoldoende te werken. Tevens kan het de relatie schaden als pas tijdens een crisissituatie een route genoemd wordt. Wanneer deze route eerder benoemd wordt, zorgt het vaak voor een motivator om met de geboden hulp aan de slag te gaan om de situatie voor de kinderen weer veilig te krijgen.”

6. Het is fijn dat er aangeboden wordt dat er een vertrouwenspersoon voor ouders en kinderen aanwezig mag zijn bij belangrijke gesprekken, die kan ondersteunen en die alles ook hoort en met wie de ouder of het kind nog kan napraten. Niet alles wordt namelijk onthouden bij belangrijke gesprekken, vanwege de spanning van die gesprekken. Ouders en kinderen hebben dan zelf de keuze of ze dat wel of niet willen.

“Gesprekken gaan over het belangrijkste in het leven van ouders: hun kinderen. Het is fijn als er iemand mee is naar gesprekken, die kan ondersteunen en die na afloop met jou als ouder kan bespreken en reflecteren wat er is gezegd en hoe het is gegaan.”

7. Werk met één plan, dat is een goed plan. Zorg daarbij dat het plan ook wordt aangepast als de situatie is veranderd. Steeds weer de problemen van vroeger lezen demotiveert.

“Spreek daarbij de taal die aansluit bij de cliënt, zodat die zich serieus genomen voelt én weet wat je bedoelt. Dus niet te juridisch, maar ook niet te kinderachtig.”